

INFORMACJA nt. ROLNICTWA I LEŚNICTWA W GMINIE

Powierzchnia gminy obejmuje obszar 11357 ha, z czego użytki rolne (UR) zajmują 5240 ha co stanowi 46,1% powierzchni ogólnej gminy, a lasy 5492 ha – 48,4%.

	Użytki rolne	Lasy	Inne grunty	Razem
Miasto	467 ha	78 ha	182 ha	727 ha
Gmina	4773 ha	5414 ha	443 ha	10630 ha
Ogółem	5240 ha	5492 ha	625 ha	11357 ha
%	46,1	48,4	5,5	100,0

Inne grunty – grunty zabudowane i zurbanizowane, grunty pod wodami, nieużytki, różne.

Pod względem przydatności do produkcji rolniczej gmina podzielona jest na dwie części, a umowna granica wyznaczona jest przez linię kolejową przebiegającą przez teren gminy. Na terenie gminy dominują gleby słabe od IV do VI klasy bonitacyjnej, zajmujące powierzchnię 3064 ha, co stanowi 55,4% ogólnej powierzchni UR, a gleby bardzo dobre, czyli I – II klasy bonitacyjnej, zajmują powierzchnię 510 ha, co stanowi jedynie 9,2% powierzchni UR.

W części północnej obejmującej sołectwa: Bokszycka, Janik, Kolonia Inwalidzka, Kolonia Piaski, Kurzacze, Miłkowska Karczma i Wymysłów występują gleby słabe IV - VI klasy bonitacyjnej. Na ogólną powierzchnię 1598 ha UR wszystkie zaliczone są do IV – VI klasy, co stanowi 28,9% ogólnej powierzchni UR w gminie.

W części południowej gminy obejmującej sołectwa: Biechów, Bukowie, Chocimów, Małe Jodło, Nietulisko Małe, Prawęcín i Udziców występują gleby lepszej jakości zaliczone do I – III klasy bonitacyjnej. Z ogólnej powierzchni 2379 ha UR w tych sołectwach grunty klas I – III zajmują 1846 ha, co stanowi 33,4% ogólnej powierzchni UR w gminie.

Pozostałe sołectwa: Doły Biskupie, Kunów, Nietulisko Duże i Rudka stanowią strefę przejściową łączącą obie wcześniej wymienione części gminy.

Taki podział gleb w gminie warunkuje prowadzenie działalności rolniczej – jej opłacalność. W części północnej gdzie dominują gleby słabe tylko nieliczni rolnicy prowadzą jeszcze działalność rolniczą. Znajduje to potwierdzenie przy występowaniu rolników o płatności obszarowe. Z tej części gminy o płatności te w roku 2023 wystąpiło 70 rolników, co stanowi 21,9 % wszystkich wniosków. Pomimo tego, że w części południowej występują gleby lepszej jakości, pochodzenia lessowego, to i w tej części nie wszystkie grunty są użytkowane. Związane to jest z ukształtowaniem terenu – występują tu liczne jary i wąwozy, a uprawa gleby na stromych zboczach jest bardzo niebezpieczna. Szacuje się, że ponad 50% użytków rolnych jest nieużytkowana czyli odługuje. Wpływ na taką strukturę użytkowania ziemi ma niewątpliwie niska opłacalność produkcji, duże rozdrobnienie gospodarstw, jak również słaba jakość gleb zwłaszcza w części północnej gminy.

Z danych uzyskanych podczas spisu rolnego w 2020 r. wynika, że w gminie było 406 gospodarstw rolnych, a średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosiła 5,56 ha. Szczegółowy podział gospodarstw ze względu na powierzchnię przedstawia poniższa tabela:

Liczba gospodarstw	Poniżej 1 ha	1 – 5 ha	5 – 10 ha	10 – 15 ha	Powyżej 15 ha
406	10	307	53	13	23

Z danych uzyskanych podczas spisu rolnego w 2020 r. wynika, że w gminie pod zasiewami znajduje się 1439 ha, łąki trwałe zajmują 235 ha, pastwiska trwałe – 15 ha, a uprawy trwałe (sady) – 162 ha. W strukturze zasiewów dominują zboża, których jest 1128 ha, rzepak 163 ha, ziemniaki 22 ha.

Według danych uzyskanych z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w systemie IRZ zarejestrowanych jest (dane z 2023 r.):

bydło - 262 szt.

kozy - 84 szt.

owce - 14 szt.

świnie - 21 szt.

konie - 46 szt.

Na terenie gminy znajduje się 328 ciągników rolniczych użytkowanych w 239 gospodarstwach.

Niewątpliwie na użytkowanie gruntów wpływ ma organizacja skupu płodów rolnych oraz ceny na podstawowe produkty rolne. Ceny zbóż kształtują się następująco:

Lp.		rok 2022 styczeń	rok 2023 styczeń	rok 2024 styczeń	rok 2025 styczeń
1.	pszenica	120-125 zł/q	120-130 zł/q	75 zł/q	86-90 zł/q
2.	jęczmień	100-107 zł/q	120-122 zł/q	70 zł/q	80-83 zł/q
3.	pszenżyto	100-107 zł/q	110-120 zł/q	65 zł/q	77-80 zł/q

Jak wynika z przedstawionego zestawienia, ceny skupu wszystkich zbóż dość znacznie wzrosły.

Skupem żywca wieprzowego i wołowego na naszym terenie zajmuje się Zakład Przetwórstwa Mięsnego „ANKAZ” w Kunowie oraz inne tego typu zakłady znajdujące się w ościennych gminach. Ceny skupu żywca kształtują się następująco:

Lp.		rok 2022 styczeń	rok 2023 styczeń	rok 2024 styczeń	rok 2025 styczeń
1.	żywiec wieprzowy	4,80-5,20 zł/kg	8,50 zł/kg	8,00 zł/kg	6,30 zł/kg
2.	żywiec wołowy	10,00-12,00 zł/kg	12,00-14,00 zł/kg	13,00 zł/kg	12,00 zł/kg

Ceny skupu żywca wieprzowego obniżyły się, natomiast ceny skupu żywca wołowego nieznacznie obniżyły się.

Od kilku lat rolnicy mogą zwracać się o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej. W 2024 roku złożonych zostało 254 wnioski (w 2023 r. – 268, w 2022 r. – 272, w 2021 r. – 265, w 2020 r. - 266, w 2019 r. - 273). Wnioski składane są w dwóch terminach: do końca lutego i do końca sierpnia.

W roku 2024 Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Ostrowcu Świętokrzyskim przeprowadził 2 szkolenia, w których uczestniczyło 33 rolników. Ponadto rolnicy mieli możliwość skorzystania ze szkoleń organizowanych w formie on-line w tym obowiązkowego szkolenia dla beneficjentów ekoschematu Dobrostan zwierząt „Metody ograniczające stosowanie antybiotyków w produkcji zwierzęcej” po uprzednim zarejestrowaniu się na stronie www.sodr.pl. W 2024 roku udzielono mieszkańcom gminy 488 porad informacyjnych i doradczych w tym 210 obejmujące bezpłatne wypełnienie wniosku o płatności bezpośrednie w tym 13 wniosków obejmujących co najmniej jeden ekoschemat oraz wykonano na ich rzecz 9 usług odpłatnych.

Na poprawę kondycji ekonomicznej gospodarstw rolnych wpływa pozyskiwanie dochodów spoza rolniczej działalności. Jedną z takich form jest prowadzenie gospodarstw agroturystycznych. W chwili obecnej na terenie gminy funkcjonują 4 gospodarstwa:

1. Gospodarstwo agroturystyczne Eliza Gałęzia w Udziecowie – 5 miejsc,
2. Gospodarstwo agroturystyczne „Wieża na górcie” Małgorzata Rosińska w Nietulisku Dużym – 11 miejsc,
3. Pokoje gościnne „Gościniec w Miłkowskiej Karczynie” Marcin Piwnik w Miłkowskiej Karczynie – 8 miejsc,
4. Gospodarstwo agroturystyczne „Baba Jagna” Wiesław Tkaczuk w Chocimowie – 19 miejsc,
5. Gospodarstwo agroturystyczne „Domowe klimaty u Justyny” w Nietulisku Dużym – 5 miejsc,
6. Gospodarstwo agroturystyczne „Agroturystyka Małe Jodło 29” – 13 miejsc.

Biuro Powiatowe Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Ostrowcu Św. do dnia 22.01.2025 r. nie przekazało informacji, która zostanie osobiście zaprezentowana przez przedstawiciela Agencji na posiedzeniu komisji.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Świętokrzyski Oddział Regionalny w Kielcach przyjęła do realizacji następujące ilości wniosków w ramach realizowanych programów:

1. Wymiana pokryć dachowych z materiałów szkodliwych dla zdrowia lub środowiska w gospodarstwach rolnych – 4 wnioski,
2. Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników – 2 wnioski,
3. Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw – 6 wniosków.

W 2024 roku żaden rolnik nie korzystał ze wsparcia udzielanego przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy w Kielcach.

LEŚNICTWO

Lasy i grunty leśne na terenie gminy zajmują powierzchnię 5492 ha co stanowi 48,4% ogólnej powierzchni gminy.

Grunty leśne osób fizycznych 696 ha co stanowi 12,7 % ogólnej powierzchni lasów. Nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych od 2022 roku sprawuje Starosta Ostrowiecki.

ŁOWIECTWO

Gospodarka łowiecka prowadzona jest przez dzierżawców obwodów łowieckich. Na terenie gminy działa 5 kół łowieckich:

1. Koło Łowieckie „PONOWA”
2. Koło Łowieckie „JARZĄBEK”
3. Koło Łowieckie „DUDEK”
4. Koło Łowieckie „GÓRA CHEŁMOWA”
5. Koło Łowieckie „HUBERT”

Dzierżawca obwodu łowieckiego obowiązany jest do wynagradzania szkód wyrządzonych w uprawach rolnych przez: dziki, łosie, jelenie, danielle i sarny. Na terenie gminy najczęściej szkody wyrządzane są przez dziki. Na pisemny wniosek właściciela lub posiadacza gruntów rolnych, dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego w oględzinach i szacowaniu szkód może brać udział przedstawiciel izby rolniczej. Wystąpienie szkód spowodowanych przez zwierzyinę zgłaszane jest bezpośrednio do kół łowieckich.

INSPEKTOR
mgr inż. Andrzej Sidor